

Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 16-07-2023

Author: Surface: 838.79 cm² Circulation: 1080

Subjects:

Χ. Γ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Βιβλία με καύσωνα για
ένα παράξενο καλοκαίρι Σελ. 27

BIBΛIO

Βιβλία με καύσωνα για ένα παράξενο καλοκαίρι

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Υπό συνθήκες καύσωνα, ό οποίος κατά κάποιον τρόπο γίνεται περισσότερο έντονος, τουλάχιστον σε έμένα, αφ' ότου άποκτά και όνομα, δέν έχουμε πολλές διεδόδους. Οι όδιγιες πρός όλους είναι νά περιορισθόμε ζνά εντός, με κανάτες παγωμένου νερού και κλιματισμό ή άνεμιστήρες! Πόσες επανάληψεις νά παρακολούθησά πά στην τηλεόραση; Πόσα τηλεφωνήματα νά κάμης; Κατ' άνάγκη οικιακές έργασίες δέν θά κάμεις, τουλάχιστον όχι περισσότερες από τίς άπολύτως άναγκαίες. Όποτε δέν σάς άπομένει παρά νά διαβάσετε και κάποιο βιβλίο. Ίδου μαρικοί τίτλοι άκόμη, πού θά σάς ενδιφέρουν.

■ **Richard Haass, 'Ο κόσμος σήμερα. Μιά σύντομη εισαγωγή στην παγκόσμια πολιτική** (μτφρ. Γιώργος Άποσκίτης, πρόλογος Σωτήρης Ντάλης, έκδ. Αστίν, σελ. 544, ευρώ 24,90). Ο Χάας είναι πρόεδρος του έξεκομματικού Συμβουλίου Έξωτερικών Σχέσεων των ΗΠΑ. Είναι και πολύγλωσσος συγγραφέας επιστημονικών βιβλίων, μεταξύ των οποίων και τό παρόν, πού στην άγγλική του έκδοση φέρει έναν τίτλο

πύ άντιπροσωπευτικό του περικυμμένου του: «A world in disarray», ήτοι «Ένας κόσμος σε άπορρόθωση». Τό βιβλίό έγράφη στον άποηχο της πανδημίας του Covid-19 και άπευθύνεται σε μία κοινωνία πύ αισθάνεται ότι ζή σε δυστοπική πραγματικότητα. Πράγματι, τό lockdown και ό διάλυτος φόβος της πανδημίας, πιθανώς και του θανάτου, κυριολεκτικά προεκάλεσαν την κατάρρευση του «άμερικανικού όνειρου» των προηγούμενων εποχών. Ο δρ Χάας με την παρουσία μελέτη του έρχεται νά

μάς φροτίση για τον κόσμο στον όποιο ζούμε, άνάγοντας στο πρώτο κεφάλαιο την γνώση έως πίσω στην εποχή του Τριακονταετούς Πολέμου. Θυμίζει άλλες στιγμές της άνθρωπότητας πού και πάλιν όλοι είχαν δυστοπική άντίληψη του κόσμου τους, ίχνογραφώντας την Ίστορία των Νεωτέρων Χρόνων από τό 1618 ως σήμερα. Αναλύει τίς ιδιαίτερότητες του κόσμου μας κατά ήπειρο. Σε έναν κόσμο πού δέν γνωρίζει πλέον γεωγραφία παρέχει επλκτικές βεβαίως αλλά πολύ χρήσιμες πληροφορίες για τό κράτι κάθε ήπειρου, τά δεδομένα συγκρούσεων, ύφισταμένον και πιθανών, για την πληθυσμιακή έκρηξη περισχών πού εδω άγνοούμε, όπως είναι ή Αφρική, και για τίς προοπτικές της κάθε ήπειρου. Στο τρίτο μέρος εξετάζει τά δεδομένα της παγκοσμιοποίησης μέ έλες τίς παραμέτρους της, την διασπορά των πυρηνικών όπλων ή έστο της πυρηνικής ενεργείας, την μετανάστευση, νόμιμη και μη, την κλιματική άλλαγή, την τρομοκρατία, τό διαδικτιο, τά θέματα ύγείας και έμπορίου/οικονομίας και, τέλος, τίς προοπτικές άναπτύξεως. Τό τελευταίο μέρος μελετά τό ζήτημα της διεθνούς τάξεως, συμμάχες, αυτοδιάθεση, τάση λαών πρός άπόσχιση από τά ύπάρχοντα κράτι, έσωτερική αστάθεια πολιτικής έξουσίας, θέση της διεθνούς κοινής γνώμης και εν τέλει τό μέλλον μιας παγκοσμίου φιλελευθέρης τάξεως, κάτι πού εξαγγελίζονται ιδιαίτερος στις ΗΠΑ, έλευνόμενοι μέλλον από μία ιδεολογική άντίληψη και χωρίς τον άπαραίτητο πολιτικό ρεαλισμό. Τό βιβλίο παρουσιάζει ένδιαφέρον, όχι μόνον αυτό καθαυτό για τίς διαπιστώσεις και προτάσεις αλλά και για την διάγνωση του τρόπου λειτουργίας των άντιλήψεων πέρα του Ατλαντικού.

■ **Έλένη Λαδιά, 'Ηρώδης ό Αττικός, ό αισθαντικός** (έκδ. Βιβλιοπωλείον της Έστίας, σελ. 156, ευρώ 12). Κανείς δέν μπορεί νά άμοιρηβήτη στην συγγραφική λογοτεχνική δευότητα της κ. Έλένης Λαδιά, μιας εκ των καλύτερων πεζο-

γράφων μας. Πέρα από την λογοτεχνική της έπίδοση όμως, όπως ίσως γνωρίζετε, ή κ. Λαδιά έχει άσχοληθή πολλά χρόνια με την μελέτη της φιλοσοφίας και μάλιστα της όρφικής και της Α΄ και Β΄ Σοφιστικής Σχολής, πού άνεπτυχθή κυρίως κατά τους μετακλασσικούς χρόνους. Στην ιδιότυπη βιογραφία του Ήρώδου του Αττικού, μάς καλεί νά γνωρίσουμε τον άνθρωπο πού μάς χάρισε, μεταξύ πολλών άλλων, τό Ήρώδειο, όπου άπολαμβάνουμε τίς έκδηλώσεις του Φεστιβάλ Αθηνών, τό Παναθηναϊκό Στάδιο (αυτό πού άνοήτως άποκαλούμε σήμερα «Καλλιμάρμαρο», για νά μήν τό συγχέουμε με τό Γήπεδο του Παναθηναϊκού!), προάστια όπως ή Κηφισιά και ό Μαραθώνα, αλλά και πολλά άκόμη μέρη πού φέρουν την σφραγίδα του μεγάλου ευεργέτου. Ήταν άνθρωπος πού έζησε κατά τά έτη 101/102-177/178 μ.Χ. επί αυτοκράτορος Τραϊανού και μαθήτευσε και στην Ρώμη έτσι ώστε νά άποκτήσει πλήρη γνώση της λατινικής και άνεση ρητορείας σε αυτήν. Ή οικογένεία του ήταν βαθύπλουτη και άθηναϊκής καταγωγής, με ρίζες πού ό ίδιος θεωρούσε ότι έφθαναν πίσω στον Μιλτιάδη και τον Κίμωνα. Ο Ήρώδης, κατά συνέχεια του πατέρα του, έγινε και Ρωμαίος συγκλητικός. Όμως ή μεγαλύτερη προσφορά του είναι στην διαφύλαξη της έλληνικής γλώσσας και των γραμμάτων καθώς και τό φιλοσοφικό του έργο, πού τον καθιστά τον γνωστότερο εκπρόσωπο της Δευτέρας Σοφιστικής Σχολής. Ή κ. Λαδιά μάς βοηθεί με πολλή άνάγνη νά γνωρίσουμε αυτόν τον έξαιρετικό συμπολίτη μας και ευεργέτη της Αθήνας, την όποία ελάτρευε. Προσφέρει πλούσια στοιχεία για τίς θέ-

σεις και την μέθοδο της Δευτέρας Σοφιστικής και άναφέρεται σε πολλούς εκπροσώπους της, δασκάλους, μαθητές και φίλους του Ήρώδη. Τό σημαντικό είναι ότι, καλακούντας τον φιλελληνισμό των Αυτοκρατόρων Άδριανού και Μάρκου Αύρηλιου, ό Ήρώδης κατώφρωσε νά προαγή συστηματικά την όσμωση του Ρωμαϊκού πρός τον ύπέρτερο Έλληνικό πολιτισμό και νά διαμορφωση για τους έπγενομένους, κάτι πού διασώζεται μέχρι σήμερα, την κλασσική παιδεία!

■ **Γκύντερ Γκράς, Τό τενεκεδένιο ταμπούρο** (μτφρ. Τούλα Σιετή, έκδ. Πατάκη, σελ. 784, ευρώ 27,70 και σε e-book 18,99). Ο Γκύντερ Γκράς (1927-2015) καταγόταν από τό σημερινό Γκντάνσκ της Πολωνίας, αλλά γεννήθηκε όταν ή πόλις ήταν ή γερμανική Ελεύθερη Πόλις του Ντάντσιγκ, ήταν δε μικτής καταγωγής, Γερμανός από τον πατέρα του και Πολωνός από την μητέρα του. Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ύπηρετήσε σε μονάδα των Waffen-SS, δηλαδή του στρατιωτικού σκέλους των Ές-Ές, συνελήφθη αιχμάλωτος πολέμου και κρατήθηκε σε στρατόπεδο στην Βαυαρία. Έσπούδασε καλές τέχνες στην Ακαδημία του Ντύσσελτορφ και εν συνεχεία έπεδόθη στην γλυπτική και την ζωγραφική καθώς και στην γραφιστική. Παράλληλως καλλιέρησε τά γράμματα ως πεζογράφος και ποιητής. Τιμήθηκε με τό Νόμπελ Λογοτεχνίας τό

1999, μάλλον κάπως καθυστηρημένα σε σχέση με τον θόρυβο πού έκαμε από τό πρώτο βιβλίο του, πού δέν είναι άλλο από τό παρόν. Τό «Τενεκεδένιο Ταμπούρο» θεωρείται τό βιβλίο πού εισήγαγε τον μαγικό ρε-

αλισμό της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας. Σοσιαλδημοκράτης, συχνά θεωρείται ότι στά έργα του εξέφρασε άκρατες άριστερές θέσεις σε μία εποχή πού άκόμη ή Γερμανία ζούσε υπό τό καθεστώς του Ψυχρού Πολέμου. Τό βιβλίο παρουσιάζεται νά έξη ως πλοκή τίς άνανήσεις νυχασθενούς, ή πολιτάρχη ζωή του όποιου εικονογραφή την πορεία της Γερμανίας πρός τό χάος μέχρι του Β΄ Παγκ. Πολέμου. Ή πρώτη γερμανική έκδοση εκκυκλοφόρησε τό 1959 και προεκάλεσε σάλο στην Γερμανία, έπισύροντας και την όργη της Καθολικής Έκκλησίας. Μετεφέρθη στον κινηματογράφο μετά μία εικοσαετία και σημείωσε θρίαμβο, λαμβάνοντας τον Χρυσό Φοίνικα στο Φεστιβάλ των Καννών τό 1979 και τό Όσκαρ της καλύτερης ξένης ταινίας τό 1980. Είναι από τά βιβλία πού έγραψαν ιστορία.

■ **William Faulkner, Καθώς νυχτοραγιά** (μτφρ. Παναγιώτης Κεχαγιάς, έκδ. Gutenberg/ Orbis Literae, σελ. 287, ευρώ 16). Τό βιβλίο έγράφη κατά τό 1930 και είναι άρκετά δυστοπικό και κλειστοφοβικό, όπως είναι συχνά τά έργα του Φαυκνερ. Όλη ή ύπόθεση κινείται γύρω από τον θάνατο και την τωφή της Άντι και τίς περαιτέρως της οικογενείας της, καθώς οδεύουν και άφουφθάσουν στον Άμερικανικό Νότο, για νά εκπληρώσουν την έπιθυμία της νά την θάνουν στην γενεατέρα της. Ή αφήγηση γίνεται διαδοχικά από πολλούς ήρωες, ενώ τό σύνολο των προσώπων του βιβλίου είναι περισσότερα από 60! Θεωρείται ένα από τά άριστουργήματα της Άμερικανικής Λογοτεχνίας του 20ού αιώνας. Ένδιαφέρον είναι και ότι ό τίτλος είναι άνάγνητός από μετάφραση του 1925 της «Οδύσσειας»! ▲▼

